

การกำหนดตัวชี้วัดระดับและประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในกระบวนการกระจายอำนาจ

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา และ
ชาญวุฒิ ไชยรักษา

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย
การส่งเสริมเครือข่ายสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
สถาบันพระปกเกล้า

สนับสนุนโดย สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)
ภายใต้โครงการ Participatory Action Research to Advance Governance
Options and Networks (PARAGON)

สารบัญ

1. แนวความคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบ	2
2. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง	4
3. การวัดหรือประเมินระดับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น	6
ภาคผนวก 1 สรุปผลแบบสอบถามการทดสอบตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตพื้นที่	
จ.เชียงใหม่ จ.มหาสารคาม และ จ.ปัตตานี	21

1. แนวความคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบ

หลักการหรืออุดมการณ์ของการปกครองท้องถิ่นคือการปกครองตนเองของพลเมืองในชุมชน การปกครองตนเองของชุมชนอาจมีได้หลายรูปแบบ เช่น การปกครองตนเองของชนเผ่าแบบดั้งเดิมที่มีหัวหน้าหรือผู้นำชุมชนที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเป็นผู้ปกครอง และการปกครองตนเองของชุมชนแบบประชาธิปไตยยุคใหม่ ดังเช่นที่ยึดถือกันในประเทศไทยเราในปัจจุบัน เป็นต้น หลักการหรืออุดมการณ์ การปกครองท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของการให้ประชาชนพลเมืองในชุมชนร่วมกันรับผิดชอบต่อการดำเนินกิจการสาธารณะของชุมชน (Local public affairs) ซึ่งเรียกว่าหลัก “**ความรับผิดชอบต่อร่วมกันของพลเมือง**” หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Collective responsibility” ซึ่งมาจากหลักการประชาธิปไตยแบบสมาคมแบบดั้งเดิมที่เรียกว่า “Club-like local politics”

หลักความรับผิดชอบต่อร่วมกันของพลเมืองที่ว่านี้คือที่มาของหลักการ**มีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น** การมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่นที่ถูกต้องตามอุดมการณ์ของการปกครองตนเอง หรืออาจจะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมแบบ**สร้างสรรค์**นั้น เป็นการมีส่วนร่วมที่มีพื้นฐานมาจากความรับผิดชอบต่อร่วมกัน เรียกว่า “Participation with collective responsibility” การมีส่วนร่วมที่ว่านี้เป็นพฤติกรรมกลุ่มของผู้คนในชุมชนที่ร่วมกันคิดและตัดสินใจเพื่อแสวงหาประโยชน์อันเป็นสาธารณะ (Public interests) ร่วมกัน ลักษณะของการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่นที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อร่วมกันนั้น ควรจะมีคุณสมบัติทั่วไปอย่างน้อย 5 ประการคือ

1. คนในชุมชนร่วมกันคิดและกำหนดว่าชุมชนควรมีหรือทำกิจการสาธารณะอะไรบ้าง เช่น จัดการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือจัดให้มีบริการสาธารณะพื้นฐานต่างๆ ในชุมชน เช่น ถนน ระบบระบายน้ำ ป้องกันน้ำท่วม ฯลฯ เป็นต้น

2. คนในชุมชนร่วมกันสรรหา คัดเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลในชุมชนมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของคนในชุมชนเกี่ยวกับกิจการสาธารณะของชุมชน นับตั้งแต่คิดวางแผน หากลอบายวิธีการต่างๆ นานา เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดทำกิจการสาธารณะตามความต้องการของพลเมืองในชุมชนนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. คนในชุมชนร่วมกันคิดและกำหนดว่าจะช่วยกันแบกรับภาระหรือค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการจัดทำกิจการสาธารณะของชุมชนตามที่ได้ตกลงกันไว้อย่างไร เช่น จะใช้วิธีเก็บภาษี หรือเก็บค่าบริการ หรือช่วยกันออกแรงงาน ที่ดิน ทรัพย์สิน วัสดุ ฯลฯ อย่างไร ใครจะรับภาระมากน้อยต่างกันอย่างไรจึง

จะเป็นธรรมและยอมรับร่วมกันได้ เมื่อตกลงกันแล้ว พลเมืองทุกคนก็รับผิดชอบร่วมกัน ใครไม่ให้ความร่วมมือก็ต้องใช้อำนาจมหาชนแทรกแซง หรือบังคับให้ต้องรับผิดชอบร่วมกัน

4. คนในชุมชนร่วมกันตรวจสอบ ฝึามอง แสดงความคิดเห็น (เช่น แสดงความพอใจหรือไม่พอใจ) เกี่ยวกับผลของการดำเนินกิจการสาธารณะของชุมชน ผลักดันให้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ให้กิจการสาธารณะของชุมชนมีความยั่งยืนและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนในระยะยาว

5. คนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Ownership) ทรัพย์สินหรือกิจการสาธารณะของชุมชนเสมือนหนึ่งเป็นของตนเอง โดยช่วยกันทำนุบำรุงรักษา ฝึาระวังดูแล และให้อยู่ในสภาพที่ดี ใช้การได้และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอยู่เสมอ หวงแหนชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นของตนเอง เห็นความสำคัญของการจรรโลงการปกครองท้องถิ่นและกิจการสาธารณะให้มั่นคง ให้ความไว้วางใจ เข้าใจพลเมืองด้วยกันเอง และไว้วางใจในองค์กรปกครองท้องถิ่นของตนเอง

การมีส่วนร่วมที่ปราศจากความรับผิดชอบร่วมกัน (Participation without collective responsibility)

ในโลกที่เป็นจริงนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองในท้องถิ่นอาจไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับอุดมการณ์ “การมีส่วนร่วมแบบรับผิดชอบร่วมกัน” ดังที่กล่าวข้างต้นเสมอไป แต่อาจเป็นการมีส่วนร่วมที่ปราศจากความรับผิดชอบร่วมกันก็ได้ การมีส่วนร่วมแบบหลังนี้จัดเป็นพฤติกรรมระดับปัจเจกชน ที่ต้องการแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเอง (ซึ่งต่างจากการมีส่วนร่วมแบบแรกที่เป็นพฤติกรรมของกลุ่มหรือของพลเมืองในฐานะสมาชิกของชุมชน และต้องแสวงหาประโยชน์อันเป็นสาธารณะร่วมกัน) เช่น คนในชุมชนอาจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเพียงเพราะต้องการค่าจ้างหรือเพื่อให้ “คนของตนเอง” เข้าไปรักษาประโยชน์หรือหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือกลุ่ม หรือไปร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเรียกร้องให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดทำโนนทำนุนี้ให้แก่ตนเองหรือพรรคพวกตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือประโยชน์อันเป็นสาธารณะในชุมชน หรือ เข้าไปมีส่วนร่วมเรียกร้องเพื่อที่ตนเองจะได้ประโยชน์ แต่ไม่ต้องการรับภาระหรือไม่ต้องการรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่เรียกร้องนั้น เข้าทำนอง “เอาแต่ได้” หรือมองแต่ปัญหาของตนเอง แต่ไม่ต้องการไปรับผิดชอบต่อปัญหาของชุมชน เพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง ไม่มีความรู้สึกว่าชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง ฯลฯ ดังนี้ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมที่ปราศจากความรับผิดชอบร่วมกันนี้เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือ “ไม่สร้างสรรค์” เพราะนอกจากจะไม่จรรโลง ไม่สร้างสรรค์การปกครองตนเองแบบประชาธิปไตยชุมชนแล้ว ยังจะเป็นอันตรายต่อการปกครองตนเองแบบประชาธิปไตยชุมชนอีกด้วย

2. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าการมีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์ของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่นเป็นเงื่อนไขพื้นฐานของการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์ที่ว่านี้อาจมิได้อยู่โดยธรรมชาติในทุกๆ ชุมชนเสมอเหมือนกัน และอาจไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้เสมอไป องค์กรปกครองท้องถิ่นในฐานะเป็น “ตัวแสดง” หลักในการปกครองท้องถิ่นจึงควรมีบทบาทอย่างสำคัญในการผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ของพลเมืองในการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของท้องถิ่น และปรับเปลี่ยนการมีส่วนร่วมที่ไม่สร้างสรรค์ให้เป็นการมีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์มากขึ้นได้ด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการให้ประชาชนพลเมืองในชุมชนร่วมคิดและร่วมกำหนดในกิจกรรมสาธารณะต่างๆ เช่น การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ประชาชนช่วยกันกำหนดว่าท้องถิ่นที่น่าอยู่ในสายตาของประชาชนพลเมืองเป็นอย่างไร ทำให้เกิดขึ้นได้อย่างไร หรือให้ประชาชนพลเมืองร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานหรือกิจการสาธารณะที่ท้องถิ่นควรจัดทำในปีงบประมาณต่อไป ฯลฯ เป็นต้น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดการเลือกตั้งตัวแทนของคนในชุมชนมาร่วมคิด ร่วมกำหนดแนวทางการจัดทำกิจการสาธารณะอย่างโปร่งใส ให้ได้ตัวแทนเป็นที่ยอมรับร่วมกันและไว้วางใจซึ่งกันได้ ไม่ใช่ได้คนที่ไม่น่าไว้วางใจ ได้พวกเดียวกัน มาช่วยกันคอรัปชั่น ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นอันตรายต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์อย่างยิ่ง

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกให้คนในชุมชนร่วมกันคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บภาษี หรือค่าบริการ หรือการระดมทรัพยากรจากชุมชนมาใช้ในการจัดบริการสาธารณะที่ประชาชนพลเมืองสามารถยอมรับร่วมกันได้ในระยะยาว หรือในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องทำการกู้ยืมเงิน ก็ควรให้ประชาชนพลเมืองในท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นและลงประชามติร่วมกัน (อย่างน้อยต้องให้ประชาชนไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 ยอมรับหรือเห็นด้วยกับการกู้เงินเพื่อการนั้นๆ ก่อนที่จะทำการกู้เงินจริงๆ) ฯลฯ เป็นต้น

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการให้ประชาชนพลเมืองในชุมชนร่วมตรวจสอบ เฝ้ามอง และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน เช่น แจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของท้องถิ่นให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างเพียงพอ เพื่อให้ประชาชนพลเมืองได้ทราบสถานะของกิจการด้านต่างๆ ของท้องถิ่น และสามารถแสดงความคิดเห็น ทักท้วง หรือตรวจสอบการดำเนินงานได้อย่างทันที่

5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการเพื่อให้ประชาชนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือกิจกรรมสาธารณะของชุมชน เป็นเจ้าขององค์การปกครองท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เช่น การเขียนป้ายแสดงแหล่งที่มาของงบประมาณสำหรับกิจการที่เป็นถาวรวัตถุในท้องถิ่น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะภาษีหรือค่าบริการที่ประชาชนแต่ละครัวเรือนช่วยกันจ่ายให้แก่ท้องถิ่น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตหรือผลผลิตของบริการสาธารณะที่ท้องถิ่นจัดให้แก่ประชาชน โดยเชื่อมโยงกับคนในแต่ละชุมชนย่อย หรือกลุ่มประชากรย่อย (เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก เป็นต้น) ฯลฯ ดังนี้ เป็นต้น

3. การวัดหรือประเมินระดับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น

การวัดหรือประเมินการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่นควรพิจารณาทั้งส่วนที่เป็นสถานภาพของการมีส่วนร่วมในขณะที่ทำการประเมิน และส่วนที่เป็นกระบวนการหรือพัฒนาการของการมีส่วนร่วมของพลเมือง การประเมินในส่วนแรกจะเป็นวัดหรือประเมินว่าประชาชนพลเมืองในท้องถิ่นหรือชุมชนหนึ่งๆ มีส่วนร่วมฯ อย่างไร (เช่น มีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์ หรือไม่สร้างสรรค์ เป็นต้น) และมากน้อยเพียงใด สำหรับการประเมินพัฒนาการหรือกระบวนการมีส่วนร่วมนั้น ควรจะเป็นการประเมินว่า “ตัวแสดง” หลักๆ ในระบบการเมืองท้องถิ่น (เช่น พลเมือง องค์กรชุมชน ผู้บริหารท้องถิ่น สภาท้องถิ่น ฯลฯ เป็นต้น) นั้นกำลังทำดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วม (แบบสร้างสรรค์) ของประชาชนพลเมืองอย่างไร มีแนวโน้มว่าจะได้ผลมากน้อยเพียงใด การพิจารณาทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่นได้อย่างรอบด้านมากขึ้น

สำหรับกรอบที่จะนำมาใช้ในการสร้างตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น จะใช้กรอบของ “แนวความคิดว่าด้วยตัวชี้วัดสถานภาพหรือระดับการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบ” (Collective Responsibility) และกรอบของ “แนวความคิดว่าด้วยตัวชี้วัดสถานภาพหรือระดับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง” เป็นกรอบความคิดหลัก

3.1 แนวความคิดว่าด้วยตัวชี้วัดสถานภาพหรือระดับการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบ ประกอบด้วย

1. คนในชุมชนร่วมกันคิดและกำหนดว่า ชุมชนควรมีหรือทำกิจการสาธารณะอะไรบ้าง ตัวอย่างของตัวชี้วัด เช่น ร้อยละของประชาชนที่รับทราบข่าวการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในโอกาสต่างๆ, ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่า แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี / แผน 1 ปี เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน, ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่า การจัดสรรงบประมาณประจำปีของท้องถิ่น มีความเหมาะสมและตรงตามต้องการของชุมชน และ ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่า การจัดสรรงบประมาณของ อบต. แก่โครงการที่เสนอโดยประชาชน/ องค์กรชุมชน เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน ฯลฯ เป็นต้น
2. คนในชุมชนร่วมการคัดเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลในชุมชนมาทำหน้าที่ตัวแทนของคนในชุมชนเกี่ยวกับกิจการสาธารณะของชุมชน ตัวอย่างของตัวชี้วัด เช่น ร้อยละของประชาชนที่เห็นนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นตัวหลักในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง, ร้อยละของประชาชนที่มีความเห็นว่า การเลือกตั้งท้องถิ่นมีความสุจริตและโปร่งใส และ ร้อยละ

ของประชาชนที่มีความเห็นว่า ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งท้องถิ่น เป็นคนที่รับผิดชอบต่อส่วนรวม และไว้ใจได้ ตรงตามที่ต้องการของประชาชน ฯลฯ เป็นต้น

3. คนในชุมชนร่วมกันคิดและกำหนดว่าจะช่วยกันรับภาระหรือค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการจัดทำกิจการสาธารณะของชุมชนอย่างไร ตัวอย่างตัวชี้วัด เช่น ร้อยละของประชาชนที่ยอมรับว่า การจ่ายภาษีท้องถิ่น/ ค่าธรรมเนียม/ ค่าบริการ เป็นหน้าที่ของประชาชนในท้องถิ่น, ร้อยละของประชาชนที่มีความเห็นว่า ได้รับบริการสาธารณะที่ดีและคุ้มค่า เมื่อเทียบกับการจ่ายภาษี/ ค่าธรรมเนียม/ ค่าบริการ ที่จ่ายให้แก่ อบต., ร้อยละของประชาชนที่มีความยินดีในการจ่ายภาษี/ ค่าธรรมเนียม/ ค่าบริการ ให้แก่ อบต. และ ร้อยละของประชาชนที่ยินดีจ่ายเงินสมทบ ออกแรงงาน ที่ดิน ทรัพย์สิน หรือวัสดุ และอื่นๆ ในงานหรือโครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือ โครงการที่ดำเนินการโดย อบต. ฯลฯ เป็นต้น
4. คนในชุมชนร่วมกันตรวจสอบ เฝ้ามอง และแสดงความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานกิจการสาธารณะฯ ตัวอย่างตัวชี้วัด เช่น ร้อยละของประชาชนที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ที่ อบต. จัดทำและเผยแพร่, ร้อยละของประชาชนที่มีความสนใจที่จะเข้าไปตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร/ สมาชิกสภา/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ใน อบต., ร้อยละของประชาชนที่มีความเห็นว่า การเข้าไปตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร/ สมาชิกสภา/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ใน อบต. เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และ ร้อยละของประชาชนที่มีความพึงพอใจในผลงาน/ บริการของ อบต. ฯลฯ เป็นต้น
5. คนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือกิจการสาธารณะของชุมชน และห่วงแหนชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง ตัวอย่างตัวชี้วัด เช่น ร้อยละของประชาชนที่ทราบว่า สาธารณสมบัติใด เป็นของ อบต., ร้อยละของประชาชนที่มีความเห็นว่า สาธารณสมบัติที่จัดซื้อหรือลงทุนโดย อบต. เช่น ถนน ถึงขยะ ทางระบายน้ำ ฯลฯ มีการใช้งานอย่างคุ้มค่า, ร้อยละของประชาชนที่มีความเห็นว่า เมื่อพบเห็นสาธารณสมบัติเป็นของ อบต. มีการชำรุดเสียหาย มีความยินดีจะช่วยซ่อมแซมหรือไปแจ้งต่อ อบต. และ ร้อยละของประชาชนที่มีความเห็นว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงาน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ฯลฯ เป็นต้น

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัดสถานภาพหรือระดับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองท้องถิ่น
ตามแนวความคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบ

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
1.คนในชุมชนร่วมกันคิด และกำหนดว่า ชุมชนควร มีหรือทำกิจการ สาธารณะอะไรบ้าง			
	-ประชาชนรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในโอกาสต่างๆ เช่น การประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำประชาพิจารณ์ หรือ การทำประชาคมฯ ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่รับทราบข่าวสารการประชุมฯ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนได้เข้าร่วมและแสดงความคิดเห็นในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี / แผน 1 ปี ซึ่งจัดโดย อปท.	-ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วมประชุมฯ -ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่าแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี / แผน 1 ปี เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน	-แบบสอบถามประชาชน -แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี/ แผน 1 ปี
	-ประชาชนได้เข้าร่วมและแสดงความคิดเห็นในการทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นในเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่การจัดบริการสาธารณะ ของ อปท. เช่น การสร้างถนน ตลาด การรักษาความสะอาด ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วมการทำประชาพิจารณ์ -ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่าข้อสรุปที่ได้จากการทำประชาพิจารณ์เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน	-แบบสอบถามประชาชน -รายงานการทำประชาพิจารณ์
	-ประชาชนได้เข้าร่วมและแสดงความคิดเห็นในการทำประชาคมฯ เพื่อร่วมตัดสินใจกับ อปท. ในเรื่องที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน เช่น การจัดโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือวิถีชีวิตของประชาชน ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วมการทำประชาคมฯ -ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่าผลการทำประชาคมฯ เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน -ประชาคมฯ ของประชาชนได้รับการปฏิบัติโดย อปท.	-แบบสอบถามประชาชน -รายงานการทำประชาคมฯ
	-ประชาชนได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณประจำปีของ อปท.	-ร้อยละของประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุมฯ -สัดส่วนของงบประมาณประจำปีที่จัดสรรให้แก่โครงการที่เสนอโดยประชาชน	-บันทึกการประชุม -ข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี -แบบสอบถามประชาชน

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
		-ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่าการจัดสรรงบประมาณประจำปีของท้องถิ่น มีความเหมาะสมและตรงตามต้องการของชุมชน	
	-ประชาชน/องค์กรชุมชนได้มีการเสนอโครงการเพื่อของบประมาณ จาก อปท. เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิต	-จำนวนโครงการของประชาชน/องค์กรชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก อปท. ในแต่ละปีงบประมาณ -ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่าการจัดสรรงบประมาณของ อปท. แก่โครงการที่เสนอโดยประชาชน/องค์กรชุมชน เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน	-ข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี -รายงานประจำปีของอปท. -แบบสอบถามประชาชน
	-ผู้แทนประชาคม/ ผู้แทนชุมชนได้เข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภาท้องถิ่น	-จำนวนผู้แทนประชาคม/ ผู้แทนชุมชนที่เข้าร่วมการประชุมสภาท้องถิ่นในแต่ละครั้ง -ร้อยละของผู้แทนประชาคม/ ผู้แทนชุมชนที่เข้าประชุมสภาท้องถิ่น มีความเห็นว่ามีมติ/ ผลการประชุมสภาท้องถิ่น มีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	-รายงานการประชุมสภาท้องถิ่น
2.คนในชุมชนร่วมการคัดเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลในชุมชนมาทำหน้าที่ตัวแทนของคนในชุมชนเกี่ยวกับกิจการสาธารณะของชุมชนที่ท้องถิ่นจัด			
	-ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น	-ร้อยละของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	-บันทึกรายงานผลการเลือกตั้งท้องถิ่น
	-ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่น โดยการพิจารณานโยบายของผู้สมัครเป็นสำคัญ	-ร้อยละของประชาชนที่ใช้นโยบายของผู้สมัครฯ เป็นตัวหลักในการลงคะแนนเสียงฯ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่าการเลือกตั้ง	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถาม

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
	ท้องถิ่นมีความสุจริตและโปร่งใส		ประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า การเลือกตั้งท้องถิ่น มีความเป็นธรรมและยอมรับต่อผลการเลือกตั้ง	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งท้องถิ่น เป็นคนที่รับผิดชอบต่อส่วนรวมและไว้ใจได้ ตรงตามที่ต้องการของประชาชน	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
3.คนในชุมชนร่วมกันคิด และกำหนดว่าจะช่วยกันรับภาระหรือค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการจัดทำกิจการสาธารณะของชุมชนอย่างไร			
	-ประชาชนรับรู้ว่า ในละแวกต้องจ่ายภาษีท้องถิ่น ให้แก่ อปท. เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่ทราบ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนยอมรับว่า การจ่ายภาษีท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของประชาชนในท้องถิ่น	-ร้อยละของประชาชนที่ยอมรับ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ได้รับบริการสาธารณะที่ดีและคุ้มค่า เมื่อเทียบกับภาษีที่จ่ายให้แก่ อปท.	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความยินดีในการจ่ายภาษีอากร ให้แก่ อปท. (เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ฯลฯ เป็นต้น)	-ร้อยละของประชาชนที่ค้างชำระภาษีท้องถิ่น ในแต่ละปี -ร้อยละของภาษีที่จัดเก็บได้จริงต่อจำนวนเงินที่ควรจัดเก็บได้สูงสุด -มูลค่าเฉลี่ยของภาษีท้องถิ่นต่อหัวประชาชนต่อปี ที่ อปท. จัดเก็บได้	-สถิติการจัดเก็บรายได้ของ อปท.
	-ประชาชนมีความยินดีในการจ่ายค่าธรรมเนียม ให้แก่ อปท. (เช่น ค่าธรรมเนียมตลาดสด ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนขยะมูลฝอย ฯลฯ เป็นต้น)	-ร้อยละของประชาชนที่ค้างชำระค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ ที่ อปท. มีอำนาจจัดเก็บ -ร้อยละของค่าธรรมเนียมที่จัด	-สถิติการจัดเก็บรายได้ของ อปท.

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
		เก็บได้จริงต่อจำนวนเงินที่ควรจะต้องเก็บได้สูงสุด	
	-ประชาชนมีความยินดีในการจ่ายค่าใบอนุญาตให้แก่ อบท. (เช่น ค่าใบอนุญาตขายสุรา ค่าใบอนุญาตก่อสร้าง ฯลฯ เป็นต้น)	-ร้อยละของประชาชนที่ค้างชำระค่าใบอนุญาตประเภทต่างๆ ที่ อบท. มีอำนาจจัดเก็บ -ร้อยละของค่าใบอนุญาตที่จัดเก็บได้จริงต่อจำนวนเงินที่ควรจะต้องเก็บได้สูงสุด	-สถิติการจัดเก็บรายได้ของ อบท.
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ภาษีและค่าบริการต่างๆ ที่ อบท. จัดเก็บ อยู่ในระดับที่เหมาะสม	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนยินดีจ่ายเงินสมทบ ออกแรงงาน ที่ดิน ทรัพย์สิน หรือวัสดุ ฯลฯ ในงานหรือโครงการฯ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือ โครงการที่ดำเนินการโดย อบท. เช่น การสร้างถนน การรักษาความสะอาด การจัดการศึกษา ฯลฯ เป็นต้น	-สัดส่วนของเงินสมทบ แรงงาน ที่ดิน ทรัพย์สิน หรือวัสดุ ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด -จำนวนโครงการที่ได้รับเงินสมทบ แรงงาน ที่ดิน ทรัพย์สิน หรือวัสดุ จากประชาชน -มูลค่าเฉลี่ยของเงินสมทบ แรงงาน ที่ดิน ทรัพย์สิน หรือวัสดุต่อครัวเรือน ในรอบ 1 ปี -มูลค่าเฉลี่ยของเงินสมทบ แรงงาน ที่ดิน ทรัพย์สิน หรือวัสดุต่อรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ในรอบ 1 ปี	-รายงานประจำปีของ อบท.
	-ประชาชนมีการรวมกลุ่มเพื่อทำงานในลักษณะอาสาสมัครหรือการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อท้องถิ่น ในลักษณะของการบริจาคเงิน หรือ การลงแรงงาน เช่น การส่งเสริมกลุ่มอาชีพ การจัดการเรื่องสถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละประชาชนที่เข้าร่วมฯ -ผลงาน/ โครงการฯ ที่เกิดขึ้นในรอบปี	-รายงานประจำปีของ อบท.
4. คนในชุมชนร่วมกันตรวจสอบ เฝ้ามอง และแสดงความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงาน			

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
สาธารณณะ			
	-ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ที่ อปท. จัดทำและเผยแพร่	-ร้อยละของประชาชนที่รับทราบข้อมูล/ ข่าวสารฯ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความสนใจที่จะเข้าไปตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร/ สมาชิกสภา/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ใน อปท. ของตนเอง	-ร้อยละของประชาชนที่สนใจ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า การเข้าไปตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร/ สมาชิกสภา/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ใน อปท. เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อปท. ในกรณีหากมีการทุจริตคอร์รัปชันใน อปท.	-ร้อยละของประชาชนที่รับทราบข้อมูลการทุจริต	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า การทุจริตคอร์รัปชันใน อปท. เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่า การทุจริตคอร์รัปชันใน อปท. เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความต้องการที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน หากพบว่าเกิดการทุจริตขึ้นใน อปท.	-ร้อยละของประชาชนที่มีความต้องการฯ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนได้เข้าร่วมและแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหา ในกรณีที่มีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นใน อปท.	-ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วมการทำประชาคมติ -ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่ามีมติของแนวทางแก้ไขปัญหาทุจริตเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ ชุมชน	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความพึงพอใจในผลงาน/ บริการของ อปท.	-ร้อยละของประชาชนที่พึงพอใจต่อผลงาน/ บริการของ อปท.	-การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการทำงานของ อปท. ในรอบปี
5.คนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือกิจการสาธารณะของชุมชน และวางแผนชุมชน			

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง			
	-ประชาชนทราบว่า สาธารณสมบัติใดเป็นของ อปท. เช่น ถนน ถึงขยะ ทางระบายน้ำ ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่ทราบ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า สาธารณสมบัติที่จัดซื้อหรือลงทุนโดย อปท. เช่น ถนน ถึงขยะ ทางระบายน้ำ ฯลฯ มีการใช้งานอย่างคุ้มค่า	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า สาธารณสมบัติที่จัดซื้อหรือลงทุนโดย อปท. เช่น ถนน ถึงขยะ ทางระบายน้ำ ฯลฯ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า เมื่อพบเห็นสาธารณสมบัติเป็นของ อปท. มีการชำรุดเสียหาย มีความยินดีจะช่วยเหลือซ่อมแซมหรือไปแจ้งต่อ อปท.	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนรับทราบว่า อปท. มีหน้าที่อะไรบ้าง ในการจัดบริการสาธารณะตามกฎหมาย เช่น การจัดการศึกษา การส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมการท่องเที่ยว ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่ทราบ	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎหมาย	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานโดยมุ่งบริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถามประชาชน

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถาม ประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถาม ประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นจัดให้มีบริการ สาธารณะที่มีคุณภาพ	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถาม ประชาชน
	-ประชาชนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของ ประชาชน	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นด้วย	-แบบสอบถาม ประชาชน

3.2 แนวความคิดว่าด้วยตัวชี้วัดสถานภาพหรือระดับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง ประกอบด้วย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิดและร่วมกำหนดในกิจกรรมสาธารณะต่างๆ ตัวอย่างตัวชี้วัด เช่น จำนวนวิธีการหรือรูปแบบที่อปท. ใช้ในการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ, ร้อยละของประชาชนที่มีความพึงพอใจต่อผลการการทำประชาพิจารณ์/ การทำเวทีประชาคม และ จำนวนงาน/ โครงการที่ประชาชนเสนอและได้รับการงบประมาณจาก อปท. ฯลฯ เป็นต้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการเลือกตั้งตัวแทนของคนในชุมชนมาร่วมคิดและร่วมกำหนดแนวทางการจัดทำกิจการสาธารณะ ตัวอย่างตัวชี้วัด เช่น จำนวนของวิธีการที่ อปท. ใช้ในการรณรงค์การเลือกตั้งท้องถิ่น, จำนวนกลุ่มขององค์กรชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนการทำงานจาก อปท. และ ร้อยละของผู้นำชุมชนหรือผู้แทนประชาชนที่เข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่นในแต่ละครั้ง ฯลฯ เป็นต้น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกให้คนในชุมชนร่วมกันคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บภาษี หรือค่าบริการ หรือการระดมทรัพยากร เพื่อจัดบริการสาธารณะ ตัวอย่างตัวชี้วัด เช่น ร้อยละของประชาชนที่รับทราบการประชาสัมพันธ์เรื่อง การชำระภาษีท้องถิ่นประจำปี, ร้อยละของภาษีท้องถิ่นที่จัดเก็บได้จริงต่อจำนวนเงินสูงสุดที่ควรจัดเก็บได้ และ ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่า ฐานภาษีสำหรับคำนวณภาษี มีความเป็นธรรมและเหมาะสม ฯลฯ เป็นต้น
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้ประชาชนพลเมืองในชุมชนร่วมตรวจสอบ เฝ้ามอง และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน ตัวอย่างตัวชี้วัด เช่น ร้อยละของครัวเรือนที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ของ อปท., ร้อยละของจำนวนเรื่องข้อร้องเรียนที่ อปท. ได้ดำเนินการแก้ไข และ ร้อยละของประชาชนที่มีความพึงพอใจในผลงาน/ บริการ ของ อปท. ในระดับดีถึงดีมาก ฯลฯ เป็นต้น
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพื่อให้ประชาชนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือกิจกรรมสาธารณะของชุมชน เป็นเจ้าขององค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ตัวอย่างตัวชี้วัด เช่น ร้อยละของประชาชนที่รับทราบรายละเอียดของโครงการจากป้ายดำเนินโครงการ, สัดส่วนของประชาชนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดบริการสาธารณะต่างๆ และ จำนวนของกลไกหรือวิธีการที่ อปท. ใช้ในการรับแจ้งเหตุ/ ปัญหาการดำเนินกิจกรรมสาธารณะโดยประชาชน ฯลฯ เป็นต้น

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัดตามแนวความคิดว่าด้วยตัวชี้วัดสถานภาพหรือระดับบทบาทของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการให้ประชาชนในชุมชน ร่วมคิดและร่วมกำหนดในกิจกรรม สาธารณะต่างๆ			
	-อปท. ได้จัดให้มีการประชุมรับ ฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือ การจัดทำประชาพิจารณ์ หรือ การไต่สวนสาธารณะใน เรื่องการดำเนินกิจการของ อปท.	-จำนวนครั้งการจัดการประชุม รับฟังความคิดเห็นของประชา ชนหรือ การจัดทำประชา พิจารณ์หรือ การไต่สวน สาธารณะ ในรอบ 1 ปี	-รายงานประจำปีของ อปท.
	- อปท. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าว สารที่สำคัญที่ประชาชนควรรู้ เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น ข้อ บัญญัติงบประมาณประจำปี และ การจัดซื้อจัดจ้าง ฯลฯ เป็นต้น	-จำนวนวิธีการหรือรูปแบบที่ อปท. ใช้ในการแจ้งข้อมูล ข่าวสารที่สำคัญ -ร้อยละของประชาชนที่รับรู้ ข่าวสารที่สำคัญของท้องถิ่น	-รายงานประจำปีของ อปท.
	-อปท. มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อแถลงผลงานและเปิด โอกาสให้ประชาชนแสดงความ คิดเห็นและซักถาม เช่น การจัด อบจ. /เทศบาล/ อบต.เคลื่อนที่ ฯลฯ เป็นต้น	-จำนวนครั้งการจัดเวที ประชาคม -ร้อยละของประชาชนที่เข้ารับ ฟังและแสดงความคิดเห็น	-รายงานการประชุม เวทีประชาคม -รายงานประจำปีของ อปท.
	-อปท. ใช้กลไกประชาพิจารณ์ ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน	-จำนวนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เข้าร่วมรับฟังและแสดง ความคิดเห็น -ร้อยละของประชาชนที่มีความ พึงพอใจต่อผลการประชุม	-รายงานการประชุม การทำประชาพิจารณ์ -รายงานประจำปีของ อปท.
	-อปท. จัดให้มีการทำประชาคม ในโครงการที่มีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมหรือวิถีชีวิตของ ประชาชน	-ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วม รับฟังและแสดงความคิดเห็น -อปท. นำผลประชาคมไปถือ ปฏิบัติ	-รายงานการประชุม การทำประชาคม -รายงานประจำปีของ อปท.
	-อปท. จัดให้มีเวทีไต่สวน สาธารณะ เมื่อมีข้อขัดแย้ง	-ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วม รับฟังและแสดงความคิดเห็น	-รายงานการประชุม การไต่สวนสาธารณะ

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
	ระหว่างเจ้าหน้าที่ของ อปท. และประชาชน เพื่อค้นหาข้อเท็จจริง	-ร้อยละของประชาชนที่มีความพึงพอใจต่อผลการประชุม -ร้อยละของประเด็นความคิดเห็นของประชาชนที่ อปท. นำไปปฏิบัติ	-รายงานประจำปีของ อปท.
	อปท. ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่งาน/ โครงการที่ประชาชนเป็นผู้เสนอขอ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	-จำนวนงาน/ โครงการที่ประชาชนเสนอและได้รับการงบประมาณจาก อปท.	-รายงานประจำปีของ อปท.
2.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการเลือกตั้งตัวแทนของคนในชุมชนมาร่วมคิดและร่วมกำหนดแนวทางการจัดทำกิจการสาธารณะ			
	-อปท. มีการรณรงค์ให้ประชาชนมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งท้องถิ่น เช่น การปิดประกาศป้ายโฆษณา การจัดเวทีหาเสียงของผู้สมัคร ฯลฯ เป็นต้น	-จำนวนของวิธีการที่ อปท. ใช้ในการรณรงค์การเลือกตั้งท้องถิ่น -ร้อยละของประชาชนที่รับทราบข่าวการประชาสัมพันธ์ -ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์หาเสียง	-รายงานประจำปีของ อปท.
	-อปท. มีการส่งเสริมในการรวมกลุ่มของประชาชนเป็นองค์กรชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ ฯลฯ เป็นต้น	-จำนวนกลุ่มขององค์กรชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนการทำงานจาก อปท. -ร้อยละของโครงการที่เสนอโดยองค์กรชุมชนที่ได้รับงบประมาณดำเนินงานจาก อปท.	-รายงานประจำปีของ อปท. -ทำเนียบองค์กรชุมชนในเขต อปท.
	-อปท. เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนหรือผู้แทนประชาชนเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น	-ร้อยละของผู้นำชุมชนหรือผู้แทนประชาชนที่เข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่นในแต่ละครั้ง	-รายงานการประชุมสภาท้องถิ่น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกให้คนในชุมชนร่วมกันคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บภาษี หรือค่าบริการ หรือการระดมทรัพยากร เพื่อจัดบริการสาธารณะ			

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
	-อปท. มีการประชาสัมพันธ์ เรื่อง การชำระภาษีท้องถิ่นประจำปี ให้ประชาชนได้รับทราบ	-ร้อยละของประชาชนที่รับทราบการประชาสัมพันธ์ -ร้อยละของภาษีท้องถิ่นที่จัดเก็บได้จริงต่อจำนวนเงินสูงสุดที่ควรจะต้องเก็บได้	-แบบสอบถามประชาชน -สถิติการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น -หลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น ภาพถ่าย ใบประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เป็นต้น
	-อปท. มีการแจ้งประชาชนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เรื่อง ระเบียบ ขั้นตอนและอัตราค่าธรรมเนียมประเภทต่างๆ ที่อปท. เป็นผู้จัดเก็บ เช่น ค่าธรรมเนียมตลาดสด ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนขยะมูลฝอย ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่รับทราบ -ร้อยละของค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้ต่อจำนวนเงินสูงสุดที่ควรจะต้องเก็บได้	-แบบสอบถามประชาชน -สถิติการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น -หลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น ภาพถ่าย ใบประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เป็นต้น
	-อปท. มีการแจ้งประชาชนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เรื่อง ระเบียบ ขั้นตอนและอัตราค่าใบอนุญาตประเภทต่างๆ ที่อปท. เป็นผู้จัดเก็บ เช่น ค่าใบอนุญาตการก่อสร้าง ค่าใบอนุญาตการขายสุรา ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่รับทราบ -ร้อยละของค่าใบอนุญาตที่จัดเก็บได้ต่อจำนวนเงินสูงสุดที่ควรจะต้องเก็บได้	-แบบสอบถามประชาชน -สถิติการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น -หลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น ภาพถ่าย ใบประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เป็นต้น
	-อปท. มีการชี้แจงประชาชน เรื่อง การนำเงินภาษีของประชาชนไปใช้ประโยชน์	-ร้อยละของประชาชนที่รับทราบการชี้แจงของ อปท. -ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่าอปท. ใช้จ่ายเงินภาษีได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม	-แบบสอบถามประชาชน -หลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น ภาพถ่าย ใบประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เป็นต้น
	-อปท. มีการทำประชาพิจารณ์ เรื่อง การกำหนดฐานภาษีสำหรับค่านวนภาษี	-ร้อยละของประชาชนที่ได้เข้าร่วมประชาพิจารณ์ -ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่าฐานภาษีสำหรับค่านวนภาษีมีความเป็นธรรมและเหมาะสม	-แบบสอบถามประชาชน -หลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น ภาพถ่าย ใบประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เป็นต้น

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
			สัมพันธ์ ฯลฯ เป็นต้น
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการให้ประชาชนพลเมืองใน ชุมชนร่วมตรวจสอบ ใฝ่มอง และ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการ ดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุม ชน			
	-อปท. มีวิธีการหรือรูปแบบ ต่างๆ ในการเปิดเผย/ ประชา สัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เช่น ปิด ประกาศ เสียงตามสาย เอกสารแจก ฯลฯ เป็นต้น	-จำนวนวิธีการหรือรูปแบบที่ อปท. ใช้ในการประชาสัมพันธ์ -ร้อยละของครัวเรือนที่ได้รับ ทราบข้อมูล -ร้อยละของประชาชนที่ได้รับ ทราบข้อมูล	-รายงานประจำปีของ อปท.
	-อปท. ดำเนินการตรวจสอบ สอบสวนและแก้ไขปัญหาที่ ประชาชนร้องเรียนและรายงาน ให้ผู้ร้องเรียนทราบผล ภายใน ระยะเวลาอันสมควร	-ร้อยละของจำนวนเรื่องข้อร้อง เรียนที่ อปท. ได้ดำเนินการแก้ ไข	-รายงานประจำปีของ อปท.
	-อปท. มีการสำรวจความพึงพ อใจของประชาชนต่อผลงาน/ บริการของ อปท.	-อปท. มีการสำรวจความพึงพ อใจของประชาชน อย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง -ร้อยละของประชาชนที่มีความ พึงพอใจในผลงาน/ บริการ ของ อปท. ในระดับดีถึงดีมาก	-รายงานประจำปีของ อปท.
	-อปท. มีการทำสรุปผลงานประ จำปีและแจ้งให้กับประชาชนได้ รับทราบ	-ร้อยละของครัวเรือนที่ได้รับ เอกสารสรุปผลงานประจำปี	-รายงานประจำปีของ อปท.
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนในชุม ชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพย์สิน หรือกิจกรรมสาธารณะของชุม ชน เป็นเจ้าขององค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน			
	-อปท. มีการ تدบ้ายโครงการ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ	-ร้อยละของประชาชนที่รับ ทราบรายละเอียดของโครงการ	-แบบสอบถาม ประชาชน

กรอบแนวคิด	รูปแบบ	ตัวชี้วัด	ที่มาของข้อมูล
	รายละเอียดของโครงการ เช่น จำนวน/ แหล่งที่มาของงบประมาณ ระยะเวลาการดำเนินการ ฯลฯ เป็นต้น	-ร้อยละของประชาชนที่เห็นว่าโครงการมีการดำเนินงานที่คุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	
	-อปท. แต่งตั้งประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดบริการสาธารณะต่างๆ เช่น สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน การจัดการตลาด ฯลฯ เป็นต้น	-สัดส่วนของประชาชนที่ได้รับ การแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน -ร้อยละของผู้แทนประชาชนที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่า การจัดบริการสาธารณะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	-รายงานประจำปีของอปท. -แบบสอบถามผู้แทนประชาชน
	-อปท. แต่งตั้งประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการการจัดซื้อ-จัดจ้าง โดยการแต่งตั้งตัวแทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการ	-อปท. ให้ผู้แทนประชาชนเป็นกรรมการจัดซื้อ-จัดจ้างทุกโครงการฯ -ร้อยละของผู้แทนประชาชนที่เห็นว่า การจัดซื้อ-จัดจ้างเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	-รายงานประจำปีของอปท. -แบบสอบถามผู้แทนประชาชน
	-อปท. แต่งตั้งประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการดูแลและตรวจตราสาธารณสมบัติของท้องถิ่น เช่น ถนน ตลาด ถึงขยะ ศาลาประชาคม ฯลฯ เป็นต้น	-อปท. ให้ผู้แทนประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการดูแลและตรวจตราสาธารณสมบัติท้องถิ่นทุกรายการ	-รายงานประจำปีของอปท. -บัญชีแสดงรายการสาธารณสมบัติของอปท.
	-อปท. มีกลไกหรือวิธีการให้ประชาชนได้แจ้งเหตุหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น เช่น ปัญหาขยะ ถนนชำรุด ฯลฯ เป็นต้น	-จำนวนของกลไกหรือวิธีการที่อปท. ใช้ในการรับแจ้งเหตุ/ปัญหาการดำเนินงานจากประชาชน -ร้อยละของประชาชนที่พึงพอใจต่อกลไกหรือวิธีการในการรับแจ้งเหตุหรือปัญหา ของ อปท.	-รายงานประจำปีของอปท. -แบบสอบถามประชาชน

ภาคผนวก 1 สรุปผลแบบสอบถามการทดสอบตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตพื้นที่ จ.เชียงใหม่ จ.มหาสารคาม และ จ.ปัตตานี

ส่วนที่ 1 ประชาชนร่วมคิดและกำหนดว่า ชุมชนมีหรือทำกิจการสาธารณะอะไรบ้าง?

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
1. ท่านเคยรับทราบข่าวเกี่ยวกับการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่จัดโดย อบต. เช่น การจัดประชุมเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น/ การจัดทำประชาพิจารณ์/ การทำประชามติ ฯลฯ เป็นต้น	59	17	23	58	34	8	37	30	33
2. อบต.ของท่านเคยจัดประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 5 ปี แผนพัฒนาท้องถิ่น 1 ปี	51	12	37	56	34	10	26	33	41
3. ท่านเคยเข้าร่วมการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 5 ปี หรือแผนพัฒนาท้องถิ่น 1 ปี ที่จัดโดย อบต.	31	59	10	38	62	0	26	39	35
4. ท่านเคยได้แสดงความคิดเห็นในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นระยะ 5 ปี หรือ แผนพัฒนาท้องถิ่น 1 ปีที่จัดโดย อบต.	33	58	9	44	53	3	19	61	20
5. ท่านคิดว่า แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี หรือ แผน 1 ปี มีประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	63	7	30	52	16	32	53	12	35
6. อบต.ของท่านเคยทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่การจัดบริการสาธารณะของ อบต. เช่น การสร้างถนน ตลาด การรักษาความสะอาด ฯลฯ เป็นต้น	35	47	18	31	47	22	50	24	26

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
7. ท่านเคยได้เข้าร่วมในการทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่การจัดบริการสาธารณะของ อปท.	28	56	16	38	59	3	27	29	44
8. ท่านเคยได้แสดงความคิดเห็นในการทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่การจัดบริการสาธารณะของ อปท.	28	61	11	37	46	17	29	37	34
9. ท่านคิดว่า ข้อเสนอที่ได้จากการทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	75	12	13	58	24	18	61	20	19
10. อปท. ของท่าน เคยจัดการทำประชามติเพื่อให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน เช่น การจัดโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือวิถีชีวิตของประชาชน ฯลฯ เป็นต้น	41	34	25	37	45	18	23	37	40
11. ท่านเคยได้เข้าร่วมการจัดการทำประชามติเพื่อให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ที่จัดโดย อปท.	26	60	14	25	62	13	20	46	34
12. ท่านเคยได้แสดงความคิดเห็นการจัดการทำประชามติเพื่อให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ที่จัดโดย อปท.	26	61	13	44	51	5	26	51	23
13. ท่านคิดว่า ข้อเสนอที่ได้จากการทำประชามติเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน	76	7	17	77	6	17	60	10	30
14. อปท. ของท่านได้ปฏิบัติตามข้อสรุปที่ได้จากการทำประชามติ	20	33	47	34	11	55	27	17	56

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
15. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังและแสดงความคิดเห็นในการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณประจำปี	46	30	24	28	52	29	33	31	36
16. ท่านเคยทราบว่า ประชาชนหรือองค์กรชุมชนท้องถิ่นได้มีการเสนอโครงการเพื่องบประมาณจาก อบต.	52	20	28	80	11	9	39	22	39
17. ท่านคิดว่า การจัดสรรงบประมาณของ อบต. แก่โครงการที่เสนอโดยประชาชน/ องค์กรชุมชน เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน	71	15	14	78	8	14	57	14	29
18. ท่านเคยเข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณประจำปีของ อบต.	15	71	14	50	49	1	25	47	28
19. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นในการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณประจำปีของ อบต.	22	71	7	48	52	0	31	40	29
20. ท่านคิดว่า การจัดสรรงบประมาณประจำปีของ อบต. มีความเหมาะสมและตรงตามความต้องการของชุมชน	27	35	38	28	31	41	20	53	47
21. อบต. ของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังและแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภาท้องถิ่น	35	30	35	30	45	25	31	36	33
22. ท่านเคยเข้าร่วมการประชุมสภาท้องถิ่น	27	65	8	49	40	11	27	54	19
23. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภาท้องถิ่น	27	66	7	46	48	6	22	57	21
24. ท่านคิดว่า มติหรือผลการประชุมของสภาท้องถิ่นมีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	43	20	37	39	13	48	41	16	43

ส่วนที่ 2 ประชาชนร่วมการคัดเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลในชุมชนมาทำหน้าที่ตัวแทนของคนในชุมชนเกี่ยวกับกิจการสาธารณะของชุมชนที่ท้องถิ่น

จัด

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
1. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่น โดยการพิจารณาโยบายของผู้สมัครเป็นสำคัญ	78	13	9	80	18	2	62	23	15
2. ท่านคิดว่า การเลือกตั้งท้องถิ่นมีความสุจริตและโปร่งใส	24	23	53	41	32	27	52	18	30
3. ท่านคิดว่า การเลือกตั้งท้องถิ่น มีความเป็นธรรมและยอมรับต่อผล การเลือกตั้ง	37	22	41	56	16	28	56	14	30
4. ท่านคิดว่า ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งท้องถิ่น เป็นคนที่รับผิดชอบต่อส่วน รวมและไว้ใจได้ ตรงตามที่ต้องการของประชาชน	17	28	55	30	34	36	47	24	29

ส่วนที่ 3 ประชาชนร่วมกันคิดและกำหนดว่าจะช่วยกันรับภาระหรือค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการจัดทำกิจการสาธารณะของชุมชนอย่างไร

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
1. ท่านทราบว่า ในขณะนี้จะต้องจ่ายภาษีท้องถิ่น ให้แก่ อบต. เช่น ภาษี โรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ฯลฯ เป็นต้น	69	20	11	79	7	14	45	19	36
2. ท่านยอมรับว่า การจ่ายภาษีท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของประชาชนใน ท้องถิ่น	80	9	11	96	3	1	38	22	40
3. ท่านมีความยินดีในการจ่ายภาษีอากร ให้แก่ อบต. (เช่น ภาษี โรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ฯลฯ เป็นต้น) เป็นประจำทุกปี	75	9	14	82	11	7	40	21	39
4. ท่านมีความยินดีในการจ่ายค่าธรรมเนียม ให้แก่ อบต. (เช่น ค่า ธรรมเนียมตลาดสด ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนขยะมูลฝอย ฯลฯ	70	9	19	82	10	8	26	37	37

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
เป็นต้น)									
5. มีความยินดีในการจ่ายค่าใบอนุญาตให้แก่ อปท. (เช่น ค่าอนุญาตขายสุรา ค่าใบอนุญาตก่อสร้าง ฯลฯ เป็นต้น)	68	14	16	82	10	8	26	43	31
6. ท่านคิดว่า ภาษีและค่าบริการต่างๆ ที่ อปท. จัดเก็บ อยู่ในระดับที่เหมาะสม	41	16	41	48	11	41	28	21	51
7. ท่านมีความยินดีจ่ายเงินสมทบ ออกแรงงาน ที่ดิน ทรัพย์สิน หรือวัสดุ ฯลฯ ในงานหรือโครงการ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือโครงการที่ดำเนินการโดย อปท. เช่น การสร้างถนน การรักษาความสะอาด การจัดการศึกษา ฯลฯ เป็นต้น	51	23	24	65	21	14	45	24	31
8. ท่านคิดว่า ท่านได้รับบริการสาธารณะที่ดีและคุ้มค่า เมื่อเทียบกับภาษีที่จ่ายให้แก่ อปท.	27	30	41	37	41	22	22	28	50

ส่วนที่ 4 ประชาชนร่วมกันตรวจสอบ เฝ้ามอง และแสดงความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานกิจการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
1. ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ที่ อปท. จัดทำ และเผยแพร่	36	35	29	32	31	37	37	27	36
2. ท่านมีความสนใจที่จะเข้าไปตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร/ สมาชิกสภา/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ใน อปท. ของตนเอง	48	27	25	82	14	4	41	19	40
3. ท่านคิดว่า การเข้าไปตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร/ สมาชิกสภา/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ใน อปท. เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ	79	7	14	94	3	3	65	27	8
4. ท่านเคยได้รับทราบว่า อปท. ของท่านมีการทุจริตคอร์รัปชันในการทำงาน	44	10	46	76	9	15	19	21	60
5. ท่านคิดว่า การทุจริตคอร์รัปชันใน อปท. เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง	78	8	14	99	1	0	54	16	30
6. ท่านมีความต้องการที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน หากพบว่าเกิดการทุจริตขึ้นใน อปท.	72	6	22	95	1	4	50	13	37
7. ท่านเคยได้เข้าร่วมและแสดงประขามติเพื่อแก้ไขปัญหา ในกรณีที่มีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นใน อปท.	21	53	26	34	55	11	22	45	33
8. โดยภาพรวม ท่านมีความพึงพอใจในผลงานหรือบริการของ อปท.	28	26	46	37	33	30	37	22	41

ส่วนที่ 5 ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือกิจการสาธารณะของชุมชน และวางแผนชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
1. ท่านทราบว่า สาธารณสมบัติชิ้นใด เป็นของ อปท. เช่น ถนน ถึงขยะ ทางระบายน้ำ ฯลฯ เป็นต้น	57	16	27	90	3	7	78	10	12
2. ท่านคิดว่า สาธารณสมบัติที่จัดซื้อหรือลงทุนโดย อปท. เช่น ถนน ถึงขยะ ทางระบายน้ำ อาคาร รถยนต์ เครื่องจักร ฯลฯ เป็นต้น มีการใช้งานอย่างคุ้มค่า	39	26	35	39	23	38	40	27	33
3. ท่านคิดว่า สาธารณสมบัติที่จัดซื้อหรือลงทุนโดย อปท. เช่น ถนน ถึงขยะ ทางระบายน้ำ ฯลฯ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น	61	15	24	62	16	22	36	18	46
4. หากท่านพบเห็นสาธารณสมบัติเป็นของ อปท. มีการชำรุดเสียหาย ท่านมีความยินดีจะช่วยเหลือซ่อมแซมหรือไปแจ้งต่อ อปท.	69	7	24	79	4	17	69	16	15
5. ท่านทราบว่า อปท. มีหน้าที่อะไรบ้าง ในการจัดบริการสาธารณะ ตามกฎหมาย เช่น การจัดการศึกษา การส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมการท่องเที่ยว ฯลฯ เป็นต้น	54	8	38	86	3	11	40	23	37
6. ท่านได้รับทราบรายละเอียดของโครงการ เช่น จำนวน/ แหล่งที่มา ของงบประมาณ ระยะเวลาการดำเนินการ ฯลฯ เป็นต้น อปท. จากป้ายโครงการ ที่จัดทำโดย อปท.	39	26	35	49	18	33	25	39	36
7. ท่านคิดว่า โครงการต่างๆ ที่จัดทำโดย อปท. มีการดำเนินงานที่คุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	42	19	39	31	44	25	60	15	25
8. ท่านได้รับทราบว่า อปท. แต่งตั้งประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการ	47	15	38	45	13	42	40	25	35

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
ดำเนินการจัดบริการสาธารณะต่างๆ เช่น สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน การจัดการตลาด ฯลฯ เป็นต้น									
9. ท่านคิดว่า การจัดบริการสาธารณะที่ได้มีการแต่งตั้งผู้แทนประชาชนเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดบริการสาธารณะต่างๆ นั้น ได้จัดบริการสาธารณะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	44	18	38	31	28	41	42	21	37
10. ท่านคิดว่า ผู้แทนประชาชนที่ อบท. แต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการจัดซื้อ-จัดจ้าง ทำให้การจัดซื้อ-จัดจ้างเป็นประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน	18	40	42	39	41	20	36	25	39
11. ท่านทราบว่า อบท. มีกลไกหรือวิธีการให้ประชาชนได้แจ้งเหตุหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น เช่น ปัญหาขยะ ถนนชำรุด ฯลฯ เป็นต้น	33	26	41	44	24	32	33	23	44
12. ท่านคิดว่า เมื่อ อบท. ได้รับแจ้งเหตุหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นแล้ว อบท. สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว	19	40	41	37	21	42	33	28	39
13. ท่านคิดว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎหมาย	28	25	47	38	11	51	45	18	37
14. ท่านคิดว่า ว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานโดยมุ่งบริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ	30	25	45	45	28	27	35	22	43
15. ท่านคิดว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส	17	27	56	24	37	39	37	28	35
16. ท่านคิดว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ	24	23	53	35	24	41	47	19	34

ประเด็นคำถาม	เชียงใหม่			มหาสารคาม			ปัตตานี		
	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)	ใช่ (%)	ไม่ใช่ (%)	ไม่แน่ใจ (%)
จริง									
17. ท่านคิดว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ	20	26	54	20	52	28	19	24	57
18. ท่านคิดว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ	24	24	52	27	24	49	43	18	39
19. ท่านคิดว่า ผู้บริหาร/ สมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	29	18	53	41	27	32	38	23	39